

ПРОТОКОЛ № 2
ОТ ЗАСЕДАНИЕ НА
МЕХАНИЗМА ЗА СЪВМЕСТНА РАБОТА
НА ИНСТИТУЦИИТЕ ПО ОБХВАЩАНЕ,
ВКЛЮЧВАНЕ И ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОТПАДАНЕТО
ОТ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ
В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРЕДУЧИЛИЩНА И УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

03.09.2026 година (четвъртък)

Областна администрация – Пловдив, зала 300, ет. 3

Днес, 03.09.2026 година (четвъртък) от 10:30 ч. в Заседателна зала 300 на Областна администрация – Пловдив се проведе заседание на Областния координационен център по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

На срещата взеха участие г-н Рангел Матански – заместник областен управител на област Пловдив, г-жа Антоанета Кръстанова - старши експерт по обществени науки, гражданско образование и религия към Регионално управление на образованието – Пловдив, г-жа Иванка Власева - директор на дирекция „Бюро по труда“ - Пловдив, д-р Милена Заркова – директор на дирекция „Надзор на заразните болести“ към Регионалната здравна инспекция - Пловдив, г-жа Ирина Филчева – представител на Държавна агенция за закрила на детето, г-н Атанас Чернаев – директор на „Инспекция по труда“ – Пловдив, представител от Областна дирекция на Министерството на вътрешните работи в Пловдив.

В срещата се включиха и експерти от общините Асеновград, Брезово, Калояново, Кричим, Куклен, Лъки, Марица, Перушица, Пловдив, Първомай, Раковски, Родопи, Садово, Стамболийски, Съединение и Хисаря. Участие взеха и представители от район „Тракия“, „Централен“ и „Северен“ към община Пловдив.

Заместник областният управител на област Пловдив г-н Рангел Матански приветства присъстващите на заседанието и припомни, че на основание чл. 5, ал. 3, т. 3 от Постановление № 100 на МС от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст е свикано присъствено заседание на Областния координационен център на област Пловдив (ОКЦ - Пловдив).

За организацията на текущото заседание е изпратена покана до всички членове на ОКЦ с изх. № ОКД-07-44#1/26.08.2026 г. със следния дневен ред:

1. Представяне на подготвителните дейности на областно ниво за учебната 2026/2027 година в изпълнение на „Механизма“ – актуално състояние, предизвикателства и предложения за подобряване;

2. Други.

Установен е наличен кворум за откриване на заседанието.

Г-н Рангел Матански благодари на г-жа Антоанета Кръстанова за организацията и за активната работа по отношение на „Механизма“ и сподели, че дейностите за активизиране на мерките за ефективно му изпълнение продължават.

През последната година има повече деца, които са обхванати, същевременно с това по-рано са идентифицирани рисковете, а координацията между институциите е по-ефективна и по-устойчива. Той очерта постигнатите резултати, като е налице по-добра оперативна координация между училищата, общините, социалните служби и регионалните структури. На следващо място той посочи, че в същото време се е увеличил делът на децата, включени в подготвителните групи и началните класове, което е ключово за бъдещата им интеграция.

Г-н Матански сподели още, че екипите за обход работят по-целенасочено, а обемът на информация е по-бърз и по-надежден и предостави думата на г-жа Антоанета Кръстанова - старши експерт по обществени науки, гражданско образование и религия към Регионално управление на образованието – Пловдив.

Г-жа Антоанета Кръстанова започна своето изложение, като наблегна на текущото състояние на подготвителните дейности и допълни, че подготовката за новата учебна година протича според определения времеви график. Данните в Информационната система за реализация на Механизма (ИСРМ) се актуализират своевременно. Тя сподели, че са изготвени графици за извършване на физически посещения на адресите на децата и учениците, определени „в риск“, с цел установяването и обхващането им в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Със Заповед № РД-01-508/01.09.2026 г. на Началника на РУО – Пловдив са сформирани общо 23 междуинституционални екипа за обхват. В състава на екипите са включени представители на всички институции, определени в чл. 3, ал. 13, т. 2 от ПМС № 100/2018 г., които са експерти от областна дирекция на МВР; дирекции „Социално подпомагане“; съответните общински администрации и специалисти от педагогически състави от образователните институции в областта.

Г-жа Кръстанова информира, че ръководители на екипите за обхват са експерти от Регионално управление на образованието – Пловдив. Тя представи накратко направените изводи за работата на екипите за обхват от учебната 2025/2026 г, които формулира като няколко основни тези:

1. Представителите на екипите за обхват във всички райони на компетентност на училищно ниво осъществяват физически посещения на адрес, които регистрират в ИСРМ.
2. Налице е добра съвместна работа между институциите, сътрудничество и отговорно отношение към всеки отделен случай. В по-трудните ситуации се търси

съдействие и от служители, които не са членове на Екипа за обхват, но с авторитета и дейността си могат да бъдат полезни.

3. За преодоляване на проблемните области е необходимо както системност и настойчивост в целенасочената работа на всички институции за връщане и задържане на децата и учениците в образователната система, така и промяна в нормативните основания за търсене на отговорност от родителите, които не изпълняват задълженията си по чл. 210, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗПУО. Предложената промяна за размера на глобите, отново се счита, че няма да доведе до желания резултат.
4. Не се констатира новите проблеми в изпълнените на дейностите.

Г-жа Кръстанова очерта проблемните области, които се повтарят в последните години, а те са:

1. Многократните посещения на адрес и проведени разговори с родители и деца/ученици невинаги водят до връщане на детето/ученика в училище. Налице са обещания, които не се спазват.

2. Спирането на социалните помощи не мотивира родителите на децата/учениците да посещават училище. Лишаването от детски надбавки за цяла година е по-скоро демотивиращо за семействата, отколкото дисциплиниращо. Този факт се споделя за поредна година. Тя сподели, че са проведени срещи с предишното ръководство на Министерството на образованието и науката, като им беше предложено тази мярка да бъде намалена на три или шест месеца. В случай че родителят прецени да върне детето в училищната среда, той ще има възможност отново да получава тези средства. Така има основание да се смята, че „Механизма“ работи ефективно.

3. При проверка в системите за контрол за напускането и влизането в страната на деца и ученици от представителите на РУ се споделя, че след влизане на България в Шенгенското пространство, вече не е възможно да се установи движението на децата/учениците. Това е обратна връзка, на която не може да бъде разчитано.

4. По-голямата част от наложените административни актове не се изпълняват. Родителите са социално слаби и не заплащат наложените глоби.

5. Информацията в ИСРМ не отразява правилно статуса на учениците – ученик, който е завършил седми клас, не излиза като незаписан в осми. По тази причина той не е търсен. Дете, което е завършило ДГ и е записано в училище, за което има информация в НЕИСПУО, фигурира със статус „Отпаднал“. Ученици, които са преместени от едно училище в друго и данните им в НЕИСПУО са актуални, в ИСРМ се визуализират със статус „Отпаднали“. За учениците, които се обучават в училище на чужда държава, не се отразява актуалният статус в българската система.

6. Районните управления на МВР не могат да дадат информация за ученици, които мигрират във вътрешността на страната, но не се регистрират в кметствата на населените места, в които пребивават. Те не се регистрират в кметството няма промяна на настоящ и постоянен адрес. Много често казват на този адрес няма такова дете.

7. За децата, родени в чужбина, при издаването на акт за раждане се вписва постоянният адрес на майката в България и никъде не се отбелязва, че настоящият е в чужбина. Това води до изкривяване на статистиката, извеждана от ИСРМ. Там трайно живеещите в чужбина фигурират като „никога незаписан“.

8. Трудно може да се унифицира търсенето на отговорност от родителите, тъй като всеки случай е отделен казус (самотна майка с много деца; баща – арогантен и агресивен, излизащ от затвора; безсилие на родителите да повлияват решенията на децата си; пътуване към по-голям град, след завършване на основно образование; невладеене на български език, вече и от родителите; възможността порасналите деца да работят сезонна работа, без това да води до санкция към работодателите; деца в задължителна предучилищна възраст, които нямат поставени ваксини – в случаи, когато родителите твърдят, че нямат личен лекар в населеното място, и др. подобни).

Г-жа Кръстанова допълни, че във връзка с преодоляването на посочените проблемни зони е необходимо усилията на всички отговорни за реализирането на Механизма институции да продължат да изпълняват своите правомощия системно, настойчиво и организирано. Важно е да се търси партньорство за подкрепа и съдействие от други институции и заинтересовани страни – ДАЗД, кметовете на населените места, различни организации, можещи да повлияят на процеса на приобщаване, както на децата и учениците към образованието, така и на техните родители и настойници.

➤ Реализирането на проекти, насочени към целевите групи – деца, ученици, родители, за да се постигне по-тясна връзка и системност в усилията за връщането и задържането на подрастващите в образователната система възможно най-дълго.

➤ Обмисляне и предлагане на мерки, които ще повишат отговорността на родителите към задължението им да осигуряват присъствието на децата си в училище.

Тя завърши своето изложение, като сподели, че усилията за всяка добра кауза, никога не са достатъчни и вярва, че предстоящата учебна година ще донесе повече успехи в общата работа по „Механизма“.

Г-н Матански благодари на г-жа Кръстанова за представянето на изчерпателния доклад и за професионалните препоръки, свързани с мерки за подобряване на работата на „Механизма“. Той наблегна, че при неправилна комуникация на родителите със своите деца е вероятно, да се стигне до ситуация, при която последствията да бъдат негативни за обществото. Заместник областният управител изрази надежда, че при осъществяването на съвместните усилия между всички институции ще бъде постигнато по-стабилно изпълнение. Той сподели, че и Областният управител г-н Георги Янев е силно заинтересован и изразява желание този механизъм да бъде работещ в област Пловдив. Г-н Матански допълни, че представеното днес не е суха материя или общи приказки, а конкретни проблеми, предизвикателства и възможности за бъдещето с необходимостта от промяна в работата на Механизма. В тази връзка предишния Областен управител проф. д-р Попов бе изготвил писмо с предложения до Министъра на образованието и наука с набелязани мерки за промяна на Механизма, които са разделени по въздействия. Заместник областният управител допълни, че всички направени предложения на приключване на днешното заседание ще бъдат отново адресирани до МОН. Г-н Матански отново благодари за активната работи на органите на МВР за опазването на реда в обществото и призова присъстващите членове на ОКЦ - Пловдив да се включат в дискусиата по точка 1 от дневния ред.

Г-жа Антоанета Кръстанова отново обърна внимание на децата, които не владеят български език. Тя постави акцентът, че когато едно дете владее езикът, това е признак на стабилност, чрез който то ще се задържи в училище. Има ситуации, в които

детето започва да плаче, поради това, че не разбира езика. Необходимо е да се подпомогне процесът с назначаване на медиатори, които владеят езика. Те ще имат способността да правят комуникацията по-лесна, но ще бъдат посредник между тези два езика. Г-жа Кръстанова посочи като проблем и децата, които вече са способни да работят т.е. намирайки се в трудова заетост. Работодателят ползва детето поради това, че то е физически здраво, а възнаграждението, което детето ще получи, е важно за родителя. По този начин се скъсва връзката с училището.

Г-н Даниел Кацарски - заместник-кмет на община Съединение постави няколко основни проблематики, върху които може да се насочат усилията на Механизма. На първо място е вниманието и проблемите на комуникацията с родителите. Той сподели личен пример от проведени родителски срещи, на които г-н Кацарски е присъствал. Трябва да се работи в посока за работа с родителите. Според него Механизмът трябва да промени своята посока на развитие. Той допълни, че в България има много таланти деца, но по-голямата част от проблемите са свързани с малцинствата. Именно поради тази причина Механизмът трябва да е целенасочено към родителите. Целта, която трябва да си постави, е да се възвърне уважението към органите на реда и към държавните служители.

На следващо място г-н Кацарски предложи да бъдат възстановени столовете в училищата. Чрез възвръщането на столовото хранене ще бъде осигурено и изхранване на учениците и външни лица. Механизмът е свързан с образованието на децата, но и с осигуряване на храна и спокойствие. Необходимо е да има промени, за да има резултат. Целта, която си поставят децата в днешното време е свързана с издаването на шофьорската книжка. Той допълни, че това е добра мотивация, децата да завършват своето основно образование.

Г-жа Кръстанова сподели, че тези идеи бяха обсъдили и с предишното ръководство на МОН, като завършването на осми клас да бъде основно образование, тъй като седми клас е много рано. Родените след 2003 г. трябва да са завършили първи гимназиален етап, което е десети клас. Тя сподели, че може да бъде обвързано и с Конституцията, където образованието до 16 годишна възраст е задължително. Учениците завършват десети клас на 16 години, където могат и да работят и могат да запишат да стартират часове за придобиване на шофьорска книжка. От тук следва посложен казус, сподели г-жа Кръстанова, като особеността за придвижване от малки населени места към големи. Необходимо е да се осигури възможност на всяко едно дете да пътува. Тя отново наблегна, че зад всяко дете стои история и причина за това, защо то не посещава училище. Всички отговорни институции полагат усилия за олекотяването на учебните програми.

Според **г-н Кацарски** еднаквите учебници водят до много по-добро образование. Не е нужно всяко едно училище да си изготвя негов стандарт на учебници, защото това би довело единствено до търговия.

Г-жа Кръстанова допълни, че много често част от учителския персонал участва при подготовката и изготвянето на учебниците.

Г-жа Снежана Александрова - началник на отдел "Координация и европейско сътрудничество" към Областна администрация - Пловдив обърна внимание върху данните в Информационната система за реализация на Механизма

(ИСРМ), които са свързани с изпълнението на Механизма, като посочи, че при нея проблемите са огромни. Самата информационна система е стартирала със създаването на нормативния акт по Механизма, като се има предвид, че област Пловдив беше пилотна по отношение за създаване на Механизма за обхвата на децата и учениците. От 2018 година в нея не са осъществявани промени, като е нужно да се има предвид, че общините сменят своите ръководствата и експертите си. Малко общини работят с тази система, но тя е много трудна за обработване на данни. Областна администрация обобщава данните на всеки три месеца, като ги предоставя на Министъра на образованието. Експерти от администрацията забелязват, че няма нанесена актуална информация. На всеки три месеца всяка община съобщава издадените актове за административни нарушения, които се предоставят пред министъра. И тук г-жа Александрова отбеляза проблема, че администрацията не може да установи съответствие от системата, дали наистина е така, като следователно се доверяваме на общината, която информира, че има съответните актове или наказателни постановления. Контролният орган по отношение на Механизма на територията област Пловдив е областният управител. Самите функционалности на системата са изключително остарели и трудно се работи в нея.

Г-жа Александрова допълни, че преди провеждането на днешното заседание е извършена проверка на актуалната информация, но тя не може да се засече коректно. Тя информира, че е нужно да се поддържа постоянна комуникация с отдел ГРАО за постоянните и настоящите адреси на учениците. Няма интегрирана система за национална или локална база данни. Съвместно с отдел ГРАО се осъществява връзка отделно за всяко едно дете. Това създава затруднение и за хората, които работят със системата и за общините, експертите от РУО и социално подпомагане. Всъщност функционалностите на системата са остарели, защото от самото си създаване, тя не е актуализирана. По този начин не може да се осъществява и пряк контрол. При посочения проблем не става въпрос за санкции, а за гаранции, че се отчитат правилно резултатите.

На следващо място г-жа Александрова постави запитване относно начина за получаване на допълнително възнаграждение на полагащия труд през годините от сформирания екип. Това е доброволна работа, която е неуморна и отговорна.

Г-жа Кръстанова сподели, че специалистите са приели, че когато този вид дейност е в рамките на работния ден, е част от техните задължения.

Според **г-жа Александрова** това възнаграждение е много по-мотивиращо, защото всички институции имат своите задължения. Дейностите, които извършват сформирания екип са често и в извънработно време. Именно заради това трябва екипите да бъдат мотивирани, за да извършват качествено своите дейности по Механизма.

Г-жа Кръстанова подкрепи становището на г-жа Александрова и предложи да бъде направено предложение за промяна на Постановление № 100 на МС от 08.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст. Тя допълни, че РУО също изпитва трудности с предоставената система, въпреки че са проведени работни срещи с фирмата доставчик на продукта. Информацията, която обработва тази система е изключително голяма. По същият начин се виждат трудности и при връчване на

издадените актове, като всяка община е създала своя организация за връчването им на родителите им.

Г-жа Александрова сподели, че актуализацията на системата е крайно необходима.

Г-н Кацарски отново направи предложение, при което при провеждането на родителските срещи, да бъде обявявано пред всички родители поименно кои деца са проблемни и кои не.

Г-жа Александрова информира, че законовите разпоредби не позволяват.

Г-жа Кръстанова допълни, че родителите получават адекватна връзка с въвеждането на електронни дневници, където следят дали детето има похвала или забележка. Получени са множество жалби точно по това направление, че се изнася информация на родителските срещи, като се съобщава името на детето. По този начин се създава психически тормоз на детето, като се предизвикват подигравки сред съучениците ми. В тази връзка трябва педагогическият персонал да бъде прецизен със споделянето на подобна информация.

Г-н Матански предложи на членовете на Областния координационен център да преминат към точка 2 от дневния ред.

По точка 2 не постъпиха въпроси и предложения.

Заместник областният управител на област Пловдив благодари на г-жа Антоанета Кръстанова за участието в заседанието, както и на присъстващите за проявената активност.

Поради изчерпване на точките от дневния ред заседанието е закрито.

Към протокола е приложен присъствен списък на участниците в заседанието.

Г-Н РАНГЕЛ МАТАНСКИ

Заместник областен управител на област Пловдив

Заместник председател на ОКЦ – Пловдив

Rangel Gе
Matanski

Digitally signed by Rangel
33ЛД Matanski
Date: 2026.09.10 13:36:48
+03'00'

Изготвили:

Кристина Чорбаджийска

Старши експерт в отдел „КЕС“

Секретар на Областния координационен център

Digitally signed by Kristina
Chorbadzhiiyska
Date: 2026.09.08 13:19:27 +03'00'

Никол Еленкова

Младши експерт в отдел „КЕС“

Секретар на Областния координационен център

**Nikol
Elenkova**

Digitally signed by Nikol
33ЛД Elenkova
Date: 2026.09.08
11:39:09 +03'00'

Забележка: Този документ е подписан с квалифициран електронен подпис.

